

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40).
Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Chropyně (Bez. Kroměříž), „Platz Svobody“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

KOSTELEC NA HANÉ (OKR. PROSTĚJOV)

Ulice Pod Kosířem a Jakubské náměstí. KLPP - platěnická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 21. června až 1. září 2014 byl realizován průběžný archeologický dohled při stavbě „Řešení úprav prostranství centra města Kostelec na Hané“, v k. ú. Kostelec na Hané, okr. Prostějov. Na dvou místech bylo zachyceno narušení archeologických situací, které vyžadovalo provedení záchranného archeologického výzkumu. V ulici Pod Kosířem (ZM ČR, 1:10 000, list 24-24-01, 454:155 mm od Z:J s. č.) byl skrývkou dotčen sídlištní objekt platěnické kultury starší doby železné, který ve své výplni obsahoval též příměs keramických zlomků neolitických, patřících kultuře s keramikou lineární. Přímo před hlavním vstupem do budovy tzv. staré školy, v severovýchodním cípu Jakubského náměstí (ZM ČR, 1:10 000, list 24-24-01, 455:148 od Z:J s. č.), se podařilo zjistit skupinku čtyř sídlištních jam taktéž halštatského stáří (obr. 2). Zachycené pravěké osídlení v obou případech souvisí s větší polykulturní lokalitou rozloženou v poloze s pomístním názvem „Panský dvůr“ a je zcela v souladu s dřívějšími archeologickými zjištěními (např. Šmíd 2004, 72, zde též úplný přehled pramenů a literatury) – aktuální poznatky však přesto zajímavě doplnily naše znalosti o charakteru i hustotě osídlení a přinesly též nový pramenný materiál hmotné povahy.

Pavel Fojtík

Literatura

Šmíd, M. 2004: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Kostelec na Hané. *Střední Morava* 19, 58–99.

Resumé

Kostelec na Hané (Bez. Prostějov), Pod Kosířem Gasse, Jakubské Platz. Hallstattzeit – Platěnice Phase der Lausitzer Urnenfelder Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 2. Kostelec na Hané. Objekty 501–504, pohled od jihozápadu.

Abb. 2. Kostelec na Hané. Anlagen 501–504, Blick von Südwesten.

LUKOV NAD DYJÍ (OKR. ZNOJMĚ)

„Ostroh“, parcela číslo 1897/1. Časná doba laténská. Žárový hrob. Náhodný nález. Uložení nálezů: Jihomoravské muzeum ve Znojmě.

Výšinné sídliště „Ostroh“ leží na výrazném výběžku nad meandrem řeky Dyje na katastru obce Lukov nad Dyjí. V roce 2012 byl z této lokality darován do archeologické podsbírký Jihomoravského muzea ve Znojmě nález meče, pochvy a sekáče z časně doby laténské (Nejedlá 2014, 143–150). Výbava bojovníka pochází z rozrušeného objektu nedaleko výšinného sídliště. Zbraně vykazují úmyslnou deformaci a odborné analýzy prokázaly jejich expozici vysokým teplotám (v ohni).

Meč z lukovského „Ostrohu“ představuje typ dlouhého meče (obr. 3), je dochován ve třech fragmentech svědčících o úmyslné (rituální) deformaci (svinutí). Organické části tvořící jílec (rukojeť i záštitu) se díky žehu nedochovaly. Zbyl pouze řap/trn kvadratického průřezu, který ukončuje velice dobře zachovalá přínýtovaná kovová podložka s křídélky. Meč byl původně zasunut do pochvy, ze které díky žáru zbylo koncové kování. Jedná o nákončí typu C1 s jednodušším, mírně zahroceným, prolamovaným kovááním. V reliktu byla zjištěna výzdoba, ornament tvoří rýhování.

Společně s mečem byl objeven masivní železný sekáč s mírně prohnutou čepelí, zesíleným hřbetem a obloukovým ostřím. Povrch sekáče je silně korodován a stejně jako meč prošel druhotnou deformací ohněm. Přesto se v 2/3 čepele sekáče podařilo rozpoznat taktéž rýhovanou výzdobu.

Z časně laténu pocházejí z území Moravy (na rozdíl od Čech) prozatím jen ojediněle nalézané hroby. Žárový pohřeb z lukovského „Ostrohu“ je však zcela výjimečný svou přílohou. Dosud nebyly na Mora-